Biuletyn Europejski nr 5 (28)/ 2016[*]

SPIS TREŚCI

Informacje s. 2

Nowe akty prawne UE s. 4

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE s. 7

- Karta Praw Podstawowych / niedyskryminacja s. 7
- Podatki s. 8
- Swoboda świadczenia usług s. 9
- Swobodny przepływ kapitału s. 10
- Cła s. 10
- Ochrona środowiska s. 12
- Rolnictwo s. 12
- Zabezpieczenie społeczne s. 13
- Zamówienia publiczne s. 14
- Prawo telekomunikacyjne s. 16
- Własność intelektualna s. 16

Orzecznictwo ETPC s. 17

[*] Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

Informacje

- 11 kwietnia 2016 r. Komisja Europejska opublikowała unijną tablicę wyników wymiaru sprawiedliwości 2016 („*The 2016 EU Justice Scoreboard"*), która umożliwia porównanie jakości, niezależności i skuteczności systemów wymiaru sprawiedliwości państw członkowskich UE. Ma ona wspomóc władze krajowe w działaniach zmierzających do usprawnienia systemów wymiaru sprawiedliwości. Kluczowe ustalenia wynikające z tego opracowania to: skrócenie czasu trwania postępowań procesowych w sprawach cywilnych i handlowych; lepsza dostępność systemów wymiaru sprawiedliwości; konieczność wdrożenia działań podnoszących jakość szkoleń kadr wymiaru sprawiedliwości oraz wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w systemach zarządzania sprawami. Ustalenia dokonane na podstawie tabeli uwzględnia się w ocenie sytuacji w poszczególnych krajach, przeprowadzanej obecnie w kontekście europejskiego semestru 2016. Zgodnie z opublikowanymi danymi Polska znalazła się w czołówce państw z najkrótszym okresem oczekiwania na rozstrzygnięcie sporu w pierwszej instancji sądowej w sprawach administracyjnych. Zob. szerzej: http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice_scoreboard_2016_pl.pdf

- 14 kwietnia 2016 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie C-397/14 w sprawie *Polkomtel Sp. z o.o. przeciwko Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej* z pytania prejudycjalnego Sądu Najwyższego (postanowienie z dnia 15 maja 2014 r., sygn. akt III SK 28/13) (zob. treść sentencji wyroku w niniejszym Biuletynie, s. 16).

- 7 kwietnia 2016 r. KE ogłosiła plan działania dotyczący podatku VAT. Jest to pierwszy krok w kierunku utworzenia jednolitego unijnego obszaru VAT, który będzie służył skuteczniejszemu zwalczaniu oszustw oraz wspieraniu przedsiębiorstw, gospodarki cyfrowej i handlu elektronicznego. Proponowana aktualizacja obecnie obowiązujących przepisów dotyczących VAT ma na celu zniwelowanie tzw. luki w podatku VAT, czyli różnicy między oczekiwanymi dochodami z VAT a podatkiem VAT faktycznie pobranym w państwach członkowskich, która wyniosła w 2013 r. niemal 170 mld euro. Zmiany zmierzają także do uproszczenia w stosowaniu unijnego systemu VAT i dostosowaniu go do obecnych realiów prowadzenia działalności gospodarczej. Podstawowe założenia propozycji KE to: stworzenie ostatecznego unijnego systemu VAT dla handlu transgranicznego służącego ograniczeniu możliwości nadużyć; podjęcie natychmiastowych działań zmierzających do rozwiązania problemu oszustw związanych z VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami; zwiększenie autonomii państw członkowskich przy wyborze własnej polityki ustalania stawek, a także wspieranie handlu elektronicznego oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

- 13 kwietnia 2016 r. KE zaproponowała m.in. składanie publicznych sprawozdań przez największe firmy prowadzące działalność w UE jako rozwiązanie mające zwiększyć przejrzystość w

zakresie podatku od przedsiębiorstw. Obowiązek miałby dotyczyć korporacji wielonarodowych (europejskich i spoza Europy), które prowadzą swą działalność w UE, a w skali światowej osiągają przychód wynoszący ponad 750 mln euro rocznie. Korporacje te publikowałyby zasadnicze informacje na temat miejsca, w którym osiągają zyski i miejsca, w którym płacą podatki w UE w odniesieniu do każdego kraju. Ponadto przedsiębiorstwa musiałyby publikować zagregowane dane dotyczące wszystkich swoich podatków płaconych poza UE. Propozycja ta wymusza wprowadzenie zmian w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG. Tekst mający znaczenie dla EOG **(**Dz. Urz. UE z 2013 r. Nr L 182, s. 19—76). Obowiązek podawania do publicznej wiadomości sprawozdań, z informacjami w podziale na poszczególne kraje, umożliwi obywatelom monitorowanie postępowania podatkowego przedsiębiorstw wielonarodowych. To z kolei zachęci przedsiębiorstwa do płacenia podatku w kraju, w którym osiągają zyski. Dzięki temu rozwiązaniu wsparte zostaną również działania pozwalające lepiej poznać systemy podatkowe państw członkowskich oraz wykryć istniejące luki i rozbieżności, co umożliwi lepsze zrozumienie przyczyn i konsekwencji uchylania się przez przedsiębiorstwa od płacenia podatków.

- 28 kwietnia 2016 r. KE podjęła decyzję o skierowaniu przeciwko Polsce sprawy do Trybunału Sprawiedliwości UE i wysłaniu 2 uzasadnionych opinii. KE skierowała do TSUE sprawę przeciwko Polsce za brak zapewnienia właściwych ocen oddziaływania na środowisko rozpoznawczych odwiertów górniczych**.** Zdaniem Komisji wartość progowa odwiertów bez uprzedniego przeprowadzenia oceny potencjalnego oddziaływania na środowisko (5000 m) obowiązująca w polskim porządku prawnym nie uwzględnia wszystkich istotnych kryteriów i norm ustanowionych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, tekst mający znaczenie dla EOG **(**Dz. Urz. UE z 2012 r. Nr L 26, s. 1—21), stosowanej w celu określenia które typy projektów wymagają przeprowadzenia oceny – m.in. ze względu na powstawanie w wyniku odwiertów odpadów i innych skutków dla środowiska. Decyzję poprzedziło przesłanie w lutym 2015 r. uzasadnionej opinii. Do omawianego problemu TSUE odniósł się w wyroku z 11 lutego 2015 r. (sprawa Marktgemeinde Straßwalchen i in., C-531/13).

- 28 kwietnia 2016 r. KE wystosowała uzasadnioną opinię do Polski i Niemiec w sprawie wdrożenia do krajowego porządku prawnego dyrektywy Seveso III (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE, tekst mający znaczenie dla EOG; Dz. Urz. UE z 2012 r. Nr L 197, s. 1—37). Ma ona na celu zapobieganie poważnym awariom z udziałem substancji niebezpiecznych oraz ograniczanie ich

skutków dla obywateli i środowiska. Dyrektywa weszła w życie w dniu 1 czerwca 2015 r., a termin transpozycji upłynął 31 maja 2015 r. Polska nie dotrzymała tego terminu, zatem w dniu 22 lipca 2015 r. Komisja przesłała Polsce wezwanie do usunięcia uchybienia, a obecnie uzasadnioną opinię. Jeżeli Polska nie podejmie działań w ciągu dwóch miesięcy, może przeciw niej zostać skierowana sprawa do Trybunału Sprawiedliwości UE.

- 28 kwietnia 2016 r. KE wystosowała do Polski uzasadnioną opinię w sprawie dostosowania przepisów krajowych do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/57/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie (przekształcenie); tekst mający znaczenie dla EOG **(**Dz. Urz. z 2008 r. Nr L 191, s. 1—45). Dyrektywa ta dotyczy interoperacyjności europejskiego systemu kolei, czyli zdolności systemu kolei do zapewnienia bezpiecznego i nieprzerwanego przejazdu pociągów spełniających stopień wydajności wymagany w odniesieniu do tych linii. Dyrektywa ta ustala warunki osiągnięcia interoperacyjności kolei w Europie, takie jak: kompatybilność infrastruktury, taboru kolejowego i sygnalizacji. Polska jednak zezwala swemu krajowemu systemowi kolei na zbyt daleko idące odstępstwa od stosowania technicznych specyfikacji interoperacyjności. Ponadto Polska nie dokonała transpozycji procedury badania pojazdów na sieci kolejowej. Przepisy te miały obowiązywać od dnia 19 lipca 2010 r. Polska ma dwa miesiące na powiadomienie Komisji o wszystkich środkach podjętych w celu zapewnienia pełnego wykonania dyrektywy, w przeciwnym razie Komisja może podjąć decyzję o skierowaniu przeciw niej sprawy do Trybunału Sprawiedliwości UE.

Nowe akty prawne UE

[*) Podane informacje stanowią wybór nowych aktów prawnych UE we wskazanym miesiącu]

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/480 z dnia 1 kwietnia 2016 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące połączenia krajowych rejestrów elektronicznych przedsiębiorców transportu drogowego i uchylające rozporządzenie (UE) nr 1213/2010 (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie weszło w życie dnia 22 kwietnia 2016 r. i jest stosowane od dnia 30 stycznia 2019 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 87, s. 4—23).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/662 z dnia 1 kwietnia 2016 r. dotyczące wieloletniego skoordynowanego unijnego programu kontroli na lata 2017, 2018 i 2019, mającego na celu zapewnienie zgodności z najwyższymi dopuszczalnymi poziomami pozostałości pestycydów w żywności pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na jej powierzchni, a także mającego na celu ocenę narażenia konsumenta na te pozostałości (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie wchodzi w życie dnia 1 stycznia 2017 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 115, s. 2—15).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/481 z dnia 1 kwietnia 2016

r. uchylające rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny. Rozporządzenie weszło w życie dnia 22 kwietnia 2016 r. i jest stosowane od dnia 1 maja 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 87, s. 24—25).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/545 z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie procedury i kryteriów dotyczących umów ramowych o alokację zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie wchodzi w życie dnia 1 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 94, s. 1—11).

- Decyzja Komisji (UE) 2016/566 z dnia 11 kwietnia 2016 r. ustanawiająca grupę sterującą wysokiego szczebla ds. zarządzania cyfrowym systemem morskim i cyfrowymi usługami morskimi oraz uchylająca decyzję 2009/584/WE. Decyzja weszła w życie dnia 13 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 96, s. 46—49).

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/558 z dnia 11 kwietnia 2016 r. zezwalające na zawieranie porozumień i wydawanie decyzji przez spółdzielnie i organizacje producentów innego typu w sektorze mleka i przetworów mlecznych w zakresie planowania produkcji. Rozporządzenie weszło w życie dnia 13 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 96, s. 18—19).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/559 z dnia 11 kwietnia 2016 r. zezwalające na zawieranie porozumień i wydawanie decyzji w zakresie planowania produkcji w sektorze mleka i przetworów mlecznych. Rozporządzenie weszło w życie dnia 13 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 96, s. 20—22).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/560 z dnia 11 kwietnia 2016 r. w sprawie zatwierdzenia substancji podstawowej serwatka, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącym wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, oraz zmiany załącznika do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 540/2011 (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie weszło w życie dnia 2 maja 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 96, s. 23—25).

- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/578 z dnia 11 kwietnia 2016 r. ustanawiająca program prac dotyczący rozwoju i wykorzystywania systemów teleinformatycznych przewidziany w unijnym kodeksie celnym. Decyzja weszła w życie dnia 16 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. z 2016 r. Nr L 99, s. 6—20).

- Decyzja Rady (UE) 2016/590 z dnia 11 kwietnia 2016 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, porozumienia paryskiego przyjętego w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. Decyzja weszła w życie dnia 11 kwietnia 2016 r. . (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 103, s. 1—2).

- Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie przyłączenia jednostek wytwórczych do sieci (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie weszło w życie dnia 17 maja 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 112, s. 1—68).

- Rozporządzenie Rady (UE) 2016/591 z dnia 15 kwietnia 2016 r. w sprawie

zmiany rozporządzenia (UE) nr 1370/2013 określającego środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych w odniesieniu do obowiązujących ograniczeń ilościowych na zakup masła i odtłuszczonego mleka w proszku. Rozporządzenie weszło w życie dnia 20 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 103, s. 3—4).

- Decyzja Komisji (UE) 2016/611 z dnia 15 kwietnia 2016 r. w sprawie dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora turystyki na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) (notyfikowana jako dokument nr C(2016) 2137) (Tekst mający znaczenie dla EOG). (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 104, s. 27—69).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/594 z dnia 18 kwietnia 2016 r. ustanawiające wzór ustrukturyzowanego badania dotyczącego odbiorców końcowych programów operacyjnych oferujących żywność lub podstawową pomoc materialną z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014. Rozporządzenie weszło w życie dnia 9 maja 2016 r. (Dz. Urz. z 2016 r. Nr L 103, s. 13—21).

- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/629 z dnia 20 kwietnia 2016 r. upoważniająca państwa członkowskie do przyjęcia określonych odstępstw na podstawie dyrektywy 2008/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie transportu lądowego towarów niebezpiecznych (notyfikowana jako dokument nr C(2016) 2229). (Dz. Urz. z 2016 r. Nr L 106, s. 26—68).

- Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/646 z dnia 20 kwietnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 692/2008 w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych (Euro 6) (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie weszło w życie dnia 16 maja 2016 r. (Dz. Urz. z 2016 r. Nr L 109, s. 1—22).

- Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/621 z dnia 21 kwietnia 2016 r. zmieniające załącznik VI do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie weszło w życie dnia 12 maja 2016 r. (Dz. Urz. z 2016 r. Nr L 106, s. 4—6).

- Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/622 z dnia 21 kwietnia 2016 r. zmieniające załącznik III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie weszło w życie dnia 12 maja 2016 r. (Dz. Urz. z 2016 r. Nr L 106, s. 7—10).

- Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/637 z dnia 22 kwietnia 2016 r. zmieniające załącznik I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1334/2008 w odniesieniu do usunięcia z unijnego wykazu niektórych substancji aromatycznych (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie weszło w życie dnia

13 maja 2016 r. (Dz. Urz. z 2016 r. Nr L 108, s. 24—27).

- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/650 z dnia 25 kwietnia 2016 r. ustanawiająca normy dotyczące oceny bezpieczeństwa kwalifikowanych urządzeń do składania podpisu i pieczęci na podstawie art. 30 ust. 3 i art. 39 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (Tekst mający znaczenie dla EOG). Decyzja weszła w życie dnia 16 maja 2016 r. (Dz. Urz. z 2016 r. Nr L 109, s. 40—42).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/669 z dnia 28 kwietnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 808/2014 w odniesieniu do zmiany i treści programów rozwoju obszarów wiejskich, reklamy tych programów i współczynników przeliczeniowych na duże jednostki przeliczeniowe inwentarza. Rozporządzenie weszło w życie dnia 6 maja 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 115, s. 33—36).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/673 z dnia 29 kwietnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 889/2008 ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli (Tekst mający znaczenie dla EOG). Rozporządzenie weszło w życie dnia 7 maja 2016 r.; niektóre punkty stosuje się z inną datą (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 116, s. 8—22).

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/674 z dnia 29 kwietnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 543/2011 w zakresie wartości progowych dla dodatkowych należności celnych za niektóre owoce i warzywa. Rozporządzenie weszło w życie dnia 30 kwietnia 2016 r. (Dz. Urz. UE z 2016 r. Nr L 116, s. 23—26).

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy]

Karta Praw Podstawowych / niedyskryminacja

Wyrok Trybunału z dnia 19 kwietnia 2016 r. w sprawie C-441/14 Dansk Industri (DI) przeciwko Sucession Karsten Eigil Rasmussen

Odesłanie prejudycjalne – Polityka społeczna – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Dyrektywa 2000/78/WE – Zasada niedyskryminacji ze względu na wiek – Uregulowanie krajowe sprzeczne z dyrektywą – Możliwość dochodzenia przez jednostkę odszkodowania od państwa w związku z naruszeniem prawa Unii – Spór pomiędzy jednostkami – Wyważenie poszczególnych praw i zasad – Zasady pewności prawa oraz ochrony uzasadnionych oczekiwań – Rola sądu krajowego

*) Ogólną zasadę niedyskryminacji ze względu na wiek, skonkretyzowaną w dyrektywie Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ona – również w sporze pomiędzy jednostkami – stosowaniu przepisu prawa krajowego takiego jak przepis rozpatrywany w postępowaniu głównym, który pozbawia pracownika prawa do odprawy z tytułu rozwiązania stosunku pracy, w sytuacji gdy ów pracownik ma prawo do świadczeń emerytalnych w ramach pracowniczego systemu emerytalnego finansowanego przez pracodawcę, do którego przystąpił przed ukończeniem 50. roku życia, niezależnie od tego, czy zamierza on pozostać na rynku pracy, czy też przejść na emeryturę.

*) Prawo Unii należy interpretować w ten sposób, iż nakłada ono na sąd krajowy rozpatrujący spór pomiędzy jednostkami objęty zakresem zastosowania dyrektywy 2000/78 obowiązek, przy stosowaniu przepisów jego prawa krajowego, dokonywania ich wykładni w sposób zgodny z tą dyrektywą, a gdyby dokonanie takiej wykładni okazało się niemożliwe – odstąpienia w razie potrzeby od stosowania przepisów prawa krajowego naruszających ogólną zasadę niedyskryminacji ze względu na wiek. Obowiązku tego nie podważają ani zasady pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań, ani możliwość dochodzenia przez jednostkę, która czuje się poszkodowana zastosowaniem przepisu krajowego sprzecznego z prawem Unii, odszkodowania od państwa w związku z naruszeniem prawa Unii.

Podatki

Wyrok Trybunału z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie C-546/14 Postępowanie zainicjowane przez Degano Trasporti Sas di Ferrucio Degano & C.

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – VAT – Artykuł 4 ust. 3 TUE – Dyrektywa 2006/112/WE – Niewypłacalność – Postępowanie układowe – Częściowa zapłata zaległości z tytułu VAT

*) Artykuł 4 ust. 3 TUE oraz art. 2, 250 ust. 1 i art. 273 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej nie sprzeciwiają się przepisom krajowym, takim jak będące przedmiotem postępowania głównego, interpretowanym w ten sposób, że przedsiębiorca w stanie niewypłacalności może zwrócić się do sądu o wszczęcie postępowania układowego w celu uregulowania swych długów w drodze likwidacji jego majątku, w ramach którego proponuje on jedynie częściową zapłatę długu z tytułu podatku od wartości dodanej wykazując w oparciu o opinię niezależnego biegłego, że tenże dług nie zostałby spłacony w większym zakresie w przypadku upadłości tego przedsiębiorcy.

Wyrok Trybunału z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie C-128/14 Staatssecretaris van Financiën przeciwko Het Oudeland Beheer BV

Odesłanie prejudycjalne – Opodatkowanie – Podatek VAT – Transakcje podlegające opodatkowaniu – Przeznaczenie na cele działalności przedsiębiorstwa towarów uzyskanych „w wyniku działalności przedsiębiorstwa” – Zrównanie z odpłatną dostawą – Podstawa opodatkowania

*) Artykuł 11 część A ust. 1 lit. d) szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku, zmienionej dyrektywą Rady 95/7/WE z dnia 10 kwietnia 1995 r., należy interpretować w

ten sposób, że wartość prawa rzeczowego dającego uprawnionemu prawo do korzystania z nieruchomości i koszty realizacji zabudowy budynku biurowego wzniesionego na danym gruncie mogą być włączone do podstawy opodatkowania dostawy w rozumieniu art. 5 ust. 7 lit. a) tej zmienionej dyrektywy, jeżeli podatnik zapłacił już podatek od wartości dodanej od tej wartości i tych kosztów, ale również bezpośrednio i w pełnej wysokości odliczył ten podatek.

*) W sytuacji takiej jak w postępowaniu głównym, w której grunt wraz z budynkiem w trakcie budowy zostały nabyte poprzez ustanowienie prawa rzeczowego dającego uprawnionemu prawo do korzystania z tych nieruchomości, art. 11 część A ust. 1 lit. b) szóstej dyrektywy 77/388, zmienionej dyrektywą 95/7, należy interpretować w ten sposób, że wartość tego prawa rzeczowego podlegająca uwzględnieniu w podstawie opodatkowania dostawy w rozumieniu art. 5 ust. 7 lit. a) tej dyrektywy odpowiada wartości kwot, które należy corocznie uiszczać tytułem wzajemnego świadczenia, przez pozostały okres wieczystej dzierżawy ustanawiającej to prawo rzeczowe, skorygowanych lub skapitalizowanych według tej samej metody co użyta do określenia wartości ustanowienia prawa wieczystej dzierżawy.

Swoboda świadczenia usług

Wyrok Trybunału z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie C-5/15 Gökhan Büyüktipi przeciwko Achmea Schadeverzekeringen NV i Stichting Achmea Rechtsbijstand

Odesłanie prejudycjalne – Ubezpieczenie ochrony prawnej – Dyrektywa 87/344/EWG – Artykuł 4 ust. 1 – Swobodny wybór prawnika przez ubezpieczonego – Postępowanie sądowe lub administracyjne – Pojęcie – Zażalenie na odmowę wskazania do leczenia

*) Artykuł 4 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 87/344/EWG z dnia 22 czerwca 1987 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczenia ochrony prawnej należy interpretować w ten sposób, że zawarte w tym przepisie pojecie „postępowanie administracyjne” obejmuje etap zażalenia przed instytucją publiczną, w trakcie którego instytucja ta wydaje decyzję, od której przysługują środki zaskarżenia w postępowaniu sądowym.

Wyrok Trybunału z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie C-460/14 Johannes Evert Antonius Massar przeciwko DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringsmaatschappij NV

Odesłanie prejudycjalne – Ubezpieczenie ochrony prawnej – Dyrektywa 87/344/EWG – Artykuł 4 ust. 1 – Swobodny wybór prawnika przez ubezpieczonego – Postępowanie sądowe lub administracyjne – Pojęcie – Udzielona pracodawcy przez instytucję publiczną zgoda na rozwiązanie umowy o pracę

*) Artykuł 4 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 87/344/EWG z dnia 22 czerwca 1987 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczenia ochrony prawnej należy interpretować w ten sposób, że zawarte w tym przepisie pojęcie „postępowanie administracyjne” obejmuje postępowanie, w wyniku którego instytucja publiczna udziela pracodawcy zgody na rozwiązanie za wypowiedzeniem umowy o pracę zawartej z pracownikiem ubezpieczonym od kosztów ochrony prawnej.

Swobodny przepływ kapitału

Wyrok Trybunału z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie C-483/14 KA Finanz AG przeciwko Sparkassen Versicherung AG Vienna Insurance Group

Odesłanie prejudycjalne – Konwencja rzymska – Prawo właściwe – Transgraniczne połączenie spółek – Dyrektywa 78/855/EWG – Dyrektywa 2005/56/WE – Połączenie poprzez przejęcie – Ochrona wierzycieli – Przeniesienie wszystkich aktywów i wszystkich pasywów spółki przejmowanej na spółkę przejmującą

*) Prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że:
– prawem właściwym znajdującym zastosowanie po transgranicznym połączeniu spółek do interpretacji, wykonania zobowiązań, a także sposobów wygaśnięcia umów subskrypcji obligacji, takich jak umowy subskrypcyjne sporne w postępowaniu głównym, zawarte przez spółkę przejmowaną, jest prawo właściwe dla tych umów przed wskazanym połączeniem.
– przepisami regulującymi ochronę wierzycieli spółki przejmowanej w takim przypadku jak omawiany w postępowaniu głównym są przepisy prawa krajowego, któremu podlegała ta spółka.

*) Artykuł 15 trzeciej dyrektywy Rady 78/855/EWG z dnia 9 października 1978 r., wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) traktatu, dotyczącej łączenia się spółek akcyjnych, zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/109/WE z dnia 16 września 2009 r. należy interpretować w ten sposób, że przepis ten przyznaje prawa posiadaczom papierów wartościowych innych niż akcje, z którymi związane są szczególne uprawnienia, ale nie emitentowi tychże papierów wartościowych.

Cła

Wyrok Trybunału z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie C-294/14 ADM Hamburg AG przeciwko Hauptzollamt Hamburg-Stadt

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna i Wspólna taryfa celna – Wspólnotowy kodeks celny – Preferencje taryfowe – Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 – Artykuł 74 ust. 1 – Produkty pochodzące z kraju korzystającego – Transport – Przesyłka złożona z mieszaniny surowego oleju z nasion palmowych pochodzącego z kilku krajów korzystających z takiego samego preferencyjnego traktowania

*) Artykuł 74 ust. 1 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1063/2010 z dnia 18 listopada 2010 r., należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji tego rodzaju, jaka zaistniała w postępowaniu głównym, w której zostały przedstawione ważne świadectwa pochodzenia, preferencyjne pochodzenie partii surowego oleju z nasion palmowych – w rozumieniu ogólnego systemu preferencji taryfowych ustanowionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 732/2008 z dnia 22 lipca 2008 r. wprowadzającego ogólny system preferencji taryfowych na okres od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 552/97, (WE) nr 1933/2006 oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 1100/2006 i (WE) nr 964/2007 – może zostać uznane nawet wówczas, gdy owe towary zostały zmieszane w zbiorniku na statku podczas ich przewozu do Unii Europejskiej, gdy można wykluczyć, że do tego zbiornika zostały dodane inne produkty, w szczególności produkty nieobjęte żadnymi preferencjami.

Wyrok Trybunału z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie C-528/14 X przeciwko Staatssecretaris van Financiën

Odesłanie prejudycjalne – Wspólna taryfa celna – Rozporządzenie (WE) nr 1186/2009 – Artykuł 3 – Zwolnienie z należności celnych przywozowych – Mienie osobiste – Przeniesienie miejsca zamieszkania z państwa trzeciego do państwa członkowskiego – Pojęcie „zwykłego miejsce zamieszkania" – Brak możliwości jednoczesnego posiadania zwykłego miejsca zamieszkania w państwie członkowskim i w państwie trzecim – Kryteria określenia zwykłego miejsca zamieszkania

*) Artykuł 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1186/2009 z dnia 16 listopada 2009 r. ustanawiającego wspólnotowy system zwolnień celnych należy interpretować w ten sposób, że dla celów stosowania tego artykułu dana osoba fizyczna nie może posiadać jednocześnie zwykłego miejsca zamieszkania w państwie członkowskim i w państwie trzecim.
*) W okolicznościach takich jak te będące przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, w których zainteresowany ma w państwie trzecim więzi zarówno osobiste, jak też zawodowe, a w państwie członkowskim więzi osobiste, w celu ustalenia, czy miejsce zamieszkania zainteresowanego w rozumieniu art. 3 rozporządzenia nr 1186/2009 znajduje się w państwie trzecim, szczególną wagę w ramach ogólnej oceny istotnych okoliczności faktycznych należy przypisać czasowi trwania pobytu osoby zainteresowanej w tym państwie trzecim.

Wyrok Trybunału z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie C-233/15 SIA "Oniors Bio" przeciwko Valsts ieņēmumu dienests

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (EWG) nr 2658/87 – Wspólna taryfa celna – Klasyfikacja taryfowa – Nomenklatura Scalona – Podpozycje 1517 90 91 i 1518 00 31 – Mieszanina olejów roślinnych ciekłych nieprzetworzonych nielotnych, złożona z oleju rzepakowego (88 %) i oleju słonecznikowego (12 %)

Nomenklaturę Scaloną zawartą w załączniku I do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej, w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem wykonawczym Komisji (WE) nr 1006/2011 z dnia 27 września 2011 r. należy interpretować w ten sposób, że celem stwierdzenia, czy mieszaninę olejów spożywczych tego rodzaju, jak ta w postępowaniu głównym, należy sklasyfikować raczej jako jadalną mieszaninę olejów roślinnych do podpozycji CN 1517 90 91, czy jako niejadalną mieszaninę olejów roślinnych do podpozycji CN 1518 00 31, należy wziąć pod uwagę wszystkie istotne aspekty sprawy w zakresie dotyczącym obiektywnych cech i właściwości owego produktu. Wśród istotnych elementów, mogących uzasadniać zakwalifikowanie takiej mieszaniny jako „niejadalnej", należy rozpatrywać informacje dostarczone przez producenta mieszaniny w ramach jego zgłoszenia celnego, zgodnie z którymi z powodu cech technologii produkcji nie można wykluczyć obecności w tej mieszaninie szkodliwych substancji. W tym względzie fakt, że analiza próbek pobranych z takiej mieszaniny olejów roślinnych nie wykazała obecności w niej żadnej szkodliwej substancji, sam w sobie nie wystarczy, by podważyć kwalifikację tej mieszaniny jako „niejadalnej". Skutek taki wymaga istnienia innych istotnych dowodów, mogących podważyć prawdziwość dostarczonych przez producenta informacji dotyczących technologii produkcji omawianej mieszaniny, zawartych w tym zgłoszeniu, zgodnie z przepisami art. 62, 68 i 71 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 648/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 kwietnia 2005 r.

Ochrona środowiska

Wyrok Trybunału z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawach połączonych C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 i od C-391/14 do C-393/14 Borealis Polyolefine GmbH i in. przeciwko Bundesminister für Land-, Forst-, Umwelt und Wasserwirtschaft i in.

Odesłanie prejudycjalne – System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w Unii Europejskiej – Dyrektywa 2003/87/WE – Artykuł 10a ust. 5 – Metoda przydziału uprawnień – Bezpłatny przydział uprawnień – Sposób obliczania jednolitego międzysektorowego współczynnika korygującego – Decyzja 2011/278/UE – Artykuł 15 ust. 3 – Decyzja 2013/448/UE – Artykuł 4 – Załącznik II – Ważność

*) Z całości powyższych rozważań wynika, że analiza pytań od pierwszego do czwartego w sprawach C-191/14 i C-192/14, pytania trzeciego w sprawie C-295/14 oraz pytania pierwszego w sprawach C-389/14 i od C-391/14 do C-393/14 nie wykazała niczego, co mogłoby mieć wpływ na ważność art. 15 ust. 3 decyzji Komisji 2011/278/UE z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie ustanowienia przejściowych zasad dotyczących zharmonizowanego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w całej Unii na mocy art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie, w jakim wskazany przepis decyzji wyklucza uwzględnianie emisji wytwórców energii elektrycznej przy określaniu maksymalnej rocznej liczby uprawnień.

*) Stwierdza się nieważność art. 4 decyzji Komisji 2013/448/UE z dnia 5 września 2013 r. dotyczącej krajowych środków wykonawczych w odniesieniu do przejściowego przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych zgodnie z art. 11 ust. 3 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz załącznika II do tej decyzji.

*) Skutki stwierdzenia nieważności art. 4 decyzji 2013/448 i załącznika II do tej decyzji zostają ograniczone w czasie w ten sposób, że, po pierwsze, owo stwierdzenie nieważności wywrze skutki dopiero po upływie okresu dziesięciu miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego wyroku, co zapewni Komisji Europejskiej czas na przyjęcie koniecznych środków, a po drugie, działania podejmowane na podstawie nieważnych przepisów przed upływem wskazanego okresu nie mogą być kwestionowane.

Rolnictwo

Wyrok Trybunału z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie C-131/14 Malvino Cervati i Società Malvi Sas di Cervati Malvino przeciwko Agenzia delle Dogane i Agenzia delle Dogane - Ufficio delle Dogane di Livorno.

Odesłanie prejudycjalne – Rolnictwo – Wspólna organizacja rynków – Rozporządzenie (WE) 565/2002 – Artykuł 3 ust. 3 – Kontyngent taryfowy – Czosnek pochodzący z Argentyny – Pozwolenia na przywóz – Zakaz przenoszenia praw wynikających z pozwoleń na przywóz – Obchodzenie środków – Nadużycie prawa – Wymogi – Rozporządzenie (WE, Euratom) nr 2988/95 – Artykuł 4 ust. 3

*) Artykuł 3 ust. 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 565/2002 z dnia 2 kwietnia 2002 r. ustanawiającego metodę zarządzania kontyngentami taryfowymi i wprowadzającego system świadectw pochodzenia czosnku przywożonego z państw trzecich oraz art. 4 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia

1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one, zasadniczo, mechanizmowi takiemu jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, poprzez który w następstwie zamówienia złożonego przez podmiot gospodarczy będący tradycyjnym importerem w rozumieniu tego pierwszego rozporządzenia, po wyczerpaniu jego własnych pozwoleń umożliwiających przywóz po stawce preferencyjnej, drugiemu podmiotowi gospodarczemu, również będącemu tradycyjnym importerem niemającym takich pozwoleń,
– towar jest najpierw sprzedawany, poza Unią, przez spółkę powiązaną z tym drugim podmiotem gospodarczym, trzeciemu podmiotowi gospodarczemu będącemu nowym importerem w rozumieniu wspomnianego rozporządzenia, mającemu takie pozwolenia,
– następnie towar ten zostaje wprowadzony do swobodnego obrotu w Unii przez trzeci podmiot gospodarczy przy zastosowaniu preferencyjnej stawki celnej, a potem odsprzedany przez ów trzeci podmiot gospodarczy drugiemu,
– i wreszcie, wspomniany towar zostaje zbyty przez ów drugi podmiot gospodarczy na rzecz pierwszego, który nabywa towar przywieziony w ramach kontyngentu taryfowego przewidzianego przez owo pierwsze rozporządzenie, pomimo że nie ma niezbędnego w tym celu pozwolenia.

Zabezpieczenie społeczne

Wyrok Trybunału z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie C-284/15 Office national de l'emploi (ONEm) przecowko M. i M. przeciwko Office national de l'emploi (ONEm) i Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage (CAPAC).

Odesłanie prejudycjalne – Artykuły 45 TFUE i 48 TFUE – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuł 15 ust. 2 – Rozporządzenie (EWG) nr 1408/71 – Artykuł 67 ust. 3 – Zabezpieczenie społeczne – Zasiłek dla bezrobotnych mający na celu uzupełnienie dochodów z zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy – Przyznanie tego świadczenia – Ukończenie okresów zatrudnienia – Sumowanie okresów ubezpieczenia lub zatrudnienia – Uwzględnienie okresów ubezpieczenia lub zatrudnienia ukończonych zgodnie z ustawodawstwem innego państwa członkowskiego

*) Artykuł 67 ust. 3 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w brzmieniu zmienionym i uaktualnionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r., zmienionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 592/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r., należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie temu, aby państwo członkowskie odmówiło sumowania okresów zatrudnienia niezbędnych, aby umożliwić ubieganie się o zasiłek dla bezrobotnych mający na celu uzupełnienie dochodów z zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, gdy świadczenie pracy w ramach tego zatrudnienia nie było poprzedzone żadnym okresem ubezpieczenia ani zatrudnienia w tym państwie członkowskim.

*) Rozpatrzenie przedstawionego pytania drugiego nie wykazało żadnej okoliczności mogącej wywrzeć wpływ na ważność art. 67 ust. 3 rozporządzenia nr 1408/71, w brzmieniu zmienionym i uaktualnionym rozporządzeniem nr 118/97, zmienionego rozporządzeniem nr 592/2008.

Zamówienia publiczne

Wyrok Trybunału z dnia 5 kwietnia 2016 r. w sprawie C-689/13 Puligienica Facility Esco SpA (PFE) przeciwko Airgest SpA

Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne na usługi – Dyrektywa Rady 89/665/EWG – Artykuł 1 ust. 1 i 3 – Procedury odwoławcze – Odwołanie mające na celu spowodowanie uchylenia decyzji o udzieleniu zamówienia publicznego wniesione przez oferenta, którego oferta nie została wybrana – Odwołanie wzajemne wybranego oferenta – Wynikająca z orzecznictwa krajowego zasada nakazująca wcześniejsze zbadanie odwołania wzajemnego i w przypadku, gdy jest ono uzasadnione, uznanie odwołania głównego za niedopuszczalne bez badania co do istoty sprawy – Zgodność z prawem Unii – Artykuł 267 TFUE – Zasada pierwszeństwa przepisów prawa Unii – Zasada prawna sformułowana orzeczeniem pełnego składu naczelnego sądu administracyjnego państwa członkowskiego – Uregulowanie prawa krajowego przewidujące, że takie orzeczenie wiąże izby owego sądu – Obowiązek izby rozpatrującej kwestię dotyczącą prawa Unii przekazania jej do rozpoznania pełnemu składowi sądu, w przypadku opinii odmiennej od opinii wyrażonej w rozstrzygnięciu pełnego składu sądu – Możliwość lub obowiązek wystąpienia przez izbę z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym do Trybunału

*) Artykuł 1 ust. 1 akapit trzeci i art. 1 ust. 3 dyrektywy Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane, zmienionej dyrektywą 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by odwołanie główne – wniesione przez oferenta zainteresowanego uzyskaniem określonego zamówienia, który poniósł szkodę, względnie jest narażony na jej poniesienie w następstwie podnoszonego naruszenia prawa Unii w dziedzinie zamówień publicznych lub przepisów dokonujących jego transpozycji – mające na celu wykluczenie innego oferenta, zostało uznane za niedopuszczalne na podstawie krajowych przepisów proceduralnych, przewidujących pierwszeństwo badania odwołania wzajemnego wniesionego przez tego drugiego oferenta.

*) Artykuł 267 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie stosowaniu przepisu prawa krajowego w zakresie, w jakim przepis ten jest interpretowany w ten sposób, że jeśli chodzi o wątpliwość dotyczącą wykładni lub ważności prawa Unii izba sądu orzekającego w ostatniej instancji, która nie podziela podejścia przyjętego w orzeczeniu pełnego składu tegoż sądu, musi przekazać temu ostatniemu ową kwestię do rozstrzygnięcia i tym samym zostaje pozbawiona możliwości wystąpienia z odesłaniem prejudycjalnym do Trybunału.

*) Artykuł 267 TFUE należy interpretować w ten sposób, że po uzyskaniu od Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odpowiedzi na zadane przez sąd i dotyczące wykładni prawa Unii pytanie lub gdy orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej udziela już jasnej odpowiedzi na takie pytanie, izba sądu orzekającego w ostatniej instancji musi sama uczynić wszystko, co niezbędne do tego, aby ta wykładnia prawa Unii została wprowadzona w życie.

Wyrok Trybunału z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie C-324/14 PARTNER Apelski Dariusz przeciwko Zarządowi Oczyszczania Miasta
Odesłanie prejudycjalne – Zamówienia publiczne – Dyrektywa 2004/18/WE – Kwalifikacje techniczne i/lub zawodowe wykonawców – Artykuł 48 ust. 3 – Możliwość polegania na zdolności innych podmiotów – Warunki i zasady – Charakter powiązań między oferentem a innymi podmiotami – Zmiana oferty – Unieważnienie i powtórzenie aukcji elektronicznej – Dyrektywa 2014/24/UE

*) Artykuł 47 ust. 2 i art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi w związku z art. 44 ust. 2 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że:
– przyznają one każdemu wykonawcy prawo do polegania, w przypadku konkretnego zamówienia, na zdolnościach innych podmiotów, niezależnie od charakteru łączących go z tymi podmiotami powiązań, o ile zostanie wykazane instytucji zamawiającej, że kandydat lub oferent będzie w rzeczywistości dysponował zasobami tych podmiotów, które to zasoby są niezbędne do wykonania tego zamówienia oraz
– nie można wykluczyć, że korzystanie z tego prawa może być ograniczone w szczególnych okolicznościach z uwagi na przedmiot danego zamówienia, a także jego cele. Jest tak w szczególności w przypadku, gdy kandydat lub oferent nie może polegać na zdolnościach podmiotu trzeciego niezbędnych do wykonania tego zamówienia, co oznacza, że może on powołać się na wskazane zdolności wyłącznie wtedy, gdy podmiot trzeci osobiście i bezpośrednio uczestniczy w wykonaniu odnośnego zamówienia.

*) Artykuł 48 ust. 2 i 3 dyrektywy 2004/18 należy interpretować w ten sposób, że uwzględniając przedmiot danego zamówienia i jego cele, instytucja zamawiająca może w szczególnych okolicznościach do celów prawidłowego wykonania tego zamówienia wskazać wyraźnie w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia szczegółowe zasady, zgodnie z którymi wykonawca może polegać na zdolnościach innych podmiotów, pod warunkiem że te zasady są związane z przedmiotem i celami tego zamówienia oraz względem nich proporcjonalne.

*) Wyrażone w art. 2 dyrektywy 2004/18 zasady równego i niedyskryminacyjnego traktowania wykonawców należy interpretować w ten sposób, że w okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym sprzeciwiają się one, aby instytucja zamawiająca po otwarciu ofert złożonych w ramach postępowania w przedmiocie udzielenia zamówienia publicznego, uwzględniła wniosek wykonawcy, który złożył ofertę dotyczącą całego zamówienia o wzięcie pod uwagę jego oferty wyłącznie do celów udzielenia niektórych części tego zamówienia.

*) Wyrażone w art. 2 dyrektywy 2004/18 zasady równego i niedyskryminacyjnego traktowania wykonawców należy interpretować w ten sposób, że wymagają one unieważnienia i powtórzenia aukcji elektronicznej, do udziału w której nie został zaproszony wykonawca, który złożył dopuszczalną ofertę, także w przypadku gdy nie można stwierdzić, czy udział pominiętego wykonawcy zmieniłby wynik tej aukcji.

*) W okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18 nie może być interpretowany w świetle art. 63 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18.

Prawo telekomunikacyjne

Wyrok Trybunału z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie C-397/14 Polkomtel sp. z o.o. przeciwko Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej

Odesłanie prejudycjalne – Sieci i usługi łączności elektronicznej – Dyrektywa 2002/22/WE – Artykuł 28 – Numery niegeograficzne – Dostęp użytkowników końcowych mieszkających w państwie członkowskim operatora do usług wykorzystujących numery niegeograficzne – Dyrektywa 2002/19/WE – Artykuły 5, 8 i 13 – Uprawnienia i zakres odpowiedzialności krajowych organów regulacyjnych w odniesieniu do dostępu i wzajemnych połączeń – Nakładanie, zmiana albo uchylenie obowiązków – Nakładanie obowiązków na przedsiębiorstwa, które kontrolują dostęp do użytkowników końcowych – Kontrola cen – Przedsiębiorstwo nieposiadające znaczącej pozycji rynkowej – Dyrektywa 2002/21/WE – Rozstrzyganie sporów między przedsiębiorstwami – Decyzja krajowego organu regulacyjnego określająca warunki współpracy oraz zasady rozliczeń w odniesieniu do usług świadczonych między przedsiębiorstwami

*) Artykuł 28 dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywy o usłudze powszechnej) należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie może postanowić, iż operator publicznej sieci łączności elektronicznej powinien zapewnić dostęp do numerów niegeograficznych wszystkim użytkownikom końcowym swojej sieci w tym państwie, a nie jedynie użytkownikom końcowym z innych państw członkowskich.

*)Artykuł 5 ust. 1 oraz art. 8 ust. 3 dyrektywy 2002/19/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywy o dostępie) w związku z art. 28 dyrektywy o usłudze powszechnej należy interpretować w ten sposób, że umożliwiają one krajowym organom regulacyjnym, w ramach rozstrzygania sporu między dwoma operatorami, nałożenie na jednego z tych operatorów obowiązku zapewnienia użytkownikom końcowym dostępu do usług wykorzystujących numery niegeograficzne realizowanych w sieci drugiego operatora oraz określenie, na podstawie art. 13 dyrektywy 2002/19, zasad rozliczeń między wspomnianymi operatorami z tytułu tego dostępu, takich jak zasady sporne w postępowaniu głównym, pod warunkiem że owe obowiązki są obiektywne, przejrzyste, proporcjonalne, niedyskryminujące, oparte na naturze stwierdzonego problemu i uzasadnione w świetle celów określonych w art. 8 dyrektywy 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywy ramowej) oraz że w stosownym wypadku zostały zachowane procedury przewidziane w art. 6 i 7 tej dyrektywy, co winien ustalić sąd krajowy.

Własność przemysłowa

Wyrok Trybunału z dnia 21 kwietnia 2016 r. w sprawie C-572/14 Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH przeciwko Amazon EU Sàrl i in.

Odesłanie prejudycjalne – Rozporządzenie (WE) nr 44/2001. – Jurysdykcja w sprawach cywilnych i handlowych – Artykuł 5 pkt 3 – Pojęcie czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego albo roszczenia

wynikającego z takiego czynu – Dyrektywa 2001/29/WE – Harmonizacja niektórych aspektów prawa autorskiego i praw pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym – Artykuł 5 ust. 2 lit. b) – Prawo do zwielokrotniania – Wyjątki i ograniczenia – Zwielokrotnianie na użytek prywatny – Godziwa rekompensata – Brak zapłaty – Ewentualne włączenie do zakresu stosowania art. 5 pkt 3 rozporządzenia (WE) nr 44/2001

*) Artykuł 5 pkt 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że żądanie zapłaty wynagrodzenia należnego na podstawie krajowego uregulowania, takiego jak uregulowanie rozpatrywane w postępowaniu głównym, które ma na celu wdrożenie systemu „godziwej rekompensaty" przewidzianego w art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym, wchodzi w zakres postępowań, których przedmiotem jest „czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego albo roszczenie wynikające z takiego czynu" w rozumieniu art. 5 pkt 3 tego rozporządzenia.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

[*) Podstawę opracowania not dotyczących orzeczeń ETPC stanowiły noty informacyjne oraz teksty orzeczeń zawarte w bazie HUDOC prowadzonej przez ETPC]

Wyrok z 23 marca 2016 r. w sprawie F.G. przeciwko Szwecji (skarga nr 43611/11)

Naruszenie art. 2 i art. 3 EKPC – prawo do życia, zakaz tortur oraz nieludzkiego i poniżającego traktowania – prawo do azylu – deportacja w aspekcie działalności politycznej oraz religijnej

Skarżący to obywatel Iranu zaangażowany aktywnie w opozycyjną działalność polityczną, za którą był wielokrotnie aresztowany i więziony. W listopadzie 2009 r. uciekł z Iranu do Szwecji, gdzie złożył wniosek o azyl, a w jego podstawie odwołał się do swojej dotychczasowej działalności politycznej przeciwko aktualnemu reżimowi w państwie. W styczniu 2010 r. skarżący przyjął chrzest w jednej ze szwedzkich wspólnot protestanckich, jednak faktu tego nie uczynił podstawą wniosku o azyl, uznając, że jest to sprawa osobista. Władze szwedzkie odmówiły skarżącemu azylu z powodu działalności politycznej i zdecydowały o jego wydaleniu ze Szwecji. Dopiero we wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu deportacji skarżący powołał się na przesłankę przejścia na chrześcijaństwo, ale organy krajowe nie uznały tego faktu za nową okoliczność, która mogłaby uzasadniać ponowne rozpoznanie sprawy o azyl. Zadecydowano więc o wydaleniu skarżącego ze Szwecji.

W skardze do ETPC skarżący zarzucił naruszenie przez Szwecję art. 2 i art. 3 EKPC, ponieważ jego deportacja do Iranu wiąże się z ryzykiem prześladowań i kar z powodu jego politycznej przeszłości oraz przejścia z islamu na chrześcijaństwo.

W wyroku (Izby) z 16 stycznia 2014 r. ETPC – większością głosów 4:3 – stwierdził, że odmawiając azylu, władze szwedzkie nie naruszyły Konwencji. Przede wszystkim, zdaniem Trybunału, skarżący nie wykazał, że jego powrót do Iranu wiązałby się z faktycznym ryzykiem represji ze strony władz. Na podstawie wniosku skarżącego złożonego w trybie art. 43 EKPC sprawa została przekazana do Wielkiej Izby. W toku postępowania przed ETPC zastosowano względem skarżącego środek tymczasowy w

celu wstrzymania deportacji do czasu rozpatrzenia skargi.

Trybunał zbadał zarzut naruszenia przez Szwecję art. 2 i art. 3 EKPC w dwóch aspektach: działalności politycznej oraz konwersji religijnej skarżącego.

W kontekście działalności politycznej skarżącego Trybunał zaznaczył, że nie ma podstaw do uznania za niewłaściwe działań władz szwedzkich w postępowaniu o udzielenie skarżącemu azylu. Organy krajowe uwzględniły przy odmowie udzielenia azylu szczególną sytuację skarżącego jako działacza politycznego przeciwko reżimowi Iranu, w tym fakt, że wielokrotnie był zatrzymywany oraz wzywany przed sądy irańskie. Zdaniem ETPC na podstawie oceny politycznej aktywności skarżącego władze szwedzkie mogły uznać, że skarżący nie był znanym aktywistą czy dysydentem politycznym i nie potrzebował ochrony w Szwecji, zwłaszcza że od 2009 r. nie był wzywany przed Sąd Rewolucyjny i nikt z członków jego rodziny mieszkających w Iranie nie został poddany jakimkolwiek represjom ze strony władz tego kraju. Ponadto, nie przedstawiono żadnych dowodów potwierdzających, że władze szwedzkie nie wzięły pod uwagę ryzyka związanego z deportacją skarżącego do Iranu z punktu widzenia ogólnej sytuacji politycznej w Iranie. Co istotne, w październiku 2011 r. dokonano anonimizacji danych skarżącego, pozwalającej na zminimalizowanie ryzyka jego identyfikacji przez władze irańskie na podstawie wyroków ETPC.

Wziąwszy pod uwagę powyższe okoliczności, Trybunał uznał, że z punktu widzenia wyłącznie aktywności politycznej skarżącego deportacja skarżącego do Iranu nie naruszyłaby art. 2 i art. 3 EKPC.

W kontekście zmiany wyznania przez skarżącego Trybunał zauważył, że szwedzki urząd imigracyjny oraz sąd imigracyjny dysponowały informacją o konwersji skarżącego na chrześcijaństwo, co można było powiązać z ryzykiem zagrożeń związanych z powrotem do Iranu (ryzyko prześladowań). Rezygnacja skarżącego z powołania się na konwersję religijną w podstawie wniosku o azyl odniosła jednak ten skutek, że organy krajowe nie przeprowadziły dokładnej analizy konwersji i jej podstaw, sposobu manifestowania przez skarżącego wiary chrześcijańskiej w Szwecji i tego, jak zamierza on uzewnętrzniać swoją wiarę w Iranie po deportacji. Jak zwrócił uwagę ETPC, w postępowaniu wznowieniowym konwersja nie została uznana za okoliczność uzasadniającą ponowne rozpoznanie sprawy. Oznacza to, że *de facto* władze szwedzkie nigdy nie dokonały oceny ryzyka, z jakim mógłby wiązać się powrót skarżącego do Iranu po przejściu na chrześcijaństwo. Trybunał podkreślił, że niezależnie od zachowania skarżącego i niewskazania konwersji jako podstawy udzielenia azylu obowiązkiem władz szwedzkich – z uwagi na bezwzględny charakter art. 2 i art. 3 EKPC – jest dokonanie ponownej oceny wszystkich kwestii, na które zwrócono im uwagę przed podjęciem decyzji o wydaleniu.

Ponadto, przed Wielką Izbą skarżący przedłożył dokumenty, które wcześniej nie zostały przedstawiane władzom szwedzkim, w tym jego pisemne oświadczenie o konwersji i sposobie manifestacji wiary chrześcijańskiej oraz oświadczenie proboszcza z kościoła protestanckiego. W świetle przedstawionego materiału ETPC stwierdził, że skarżący w stopniu wystarczającym wykazał, iż jego wniosek o udzielenie azylu na podstawie konwersji na chrześcijaństwo w pełni uzasadnia potrzebę dokonania przez władze szwedzkie stosownej oceny, z uwzględnieniem ogólnej sytuacji w Iranie i szczególnych okoliczności leżących po stronie skarżącego.

Podsumowując, Trybunał stwierdził jednomyślnie, że deportacja skarżącego do Iranu bez ponownej oceny przez władze szwedzkie konsekwencji jego konwersji na chrześcijaństwo, doprowadziłaby do naruszenia art. 2 i art. 3 EKPC.

Wyrok (Izby) z 26 kwietnia 2016 r. w sprawie Cumhuriyet Halk Partisi przeciwko Turcji (skarga nr 19920/13)

Naruszenie art. 11 EKPC – wolność stowarzyszania się – kontrola wydatków partii politycznej

Republikańska Partia Ludowa (Cumhuriyet Halk Partisi) to turecka partia opozycyjna z siedzibą w Ankarze. Zgodnie z wymogami konstytucyjnymi Trybunał Konstytucyjny dokonał kontroli wydatków poniesionych przez partię w latach 2007–2009. W następstwie przeprowadzonej kontroli w marcu i lipcu 2012 r. Trybunał Konstytucyjny wydał rozstrzygnięcia, w których stwierdził, że niektóre wydatki poniesione przez partię w kontrolowanym okresie były niezgodne z ustawą o partiach. Za niezgodne z prawem uznane zostały dwie grupy wydatków. Do pierwszej grupy należały wydatki, które nie zostały poniesione „zgodnie z celami partii" oraz „w imieniu partii jako osoby prawnej" na podstawie decyzji kompetentnego organu partii. Drugą grupę stanowiły wydatki, które nie znalazły podstaw w dokumentach wymaganych przepisami ustawy o partiach politycznych. Wziąwszy pod uwagę wysokość wydatków poniesionych przez partię niezgodnie z prawem w latach objętych kontrolą, Trybunał Konstytucyjny nakazał konfiskatę znacznej części majątku partii o wartości przekraczającej 3 mln euro.

W skardze do ETPC partia zarzuciła naruszenie przez władze tureckie prawa do wolności stowarzyszania się zagwarantowanego w art. 11 EKPC. Partia podkreśliła, że nakaz konfiskaty majątku spowodował znaczące obciążenie finansowe, rzutujące na działalność partii. W szczególności partia zwróciła uwagę na brak zapewnienia przez władze tureckie w odpowiednim czasie jasnych i przewidywalnych przepisów prawa, które umożliwiałyby – po pierwsze – uprzednie określenie rodzajów wydatków mieszczących się w kategorii wydatków „niezgodnych z prawem" oraz – po drugie – przewidzenie okoliczności, w jakich sąd konstytucyjny wyda ostrzeżenie, a nie nakaz konfiskaty po stwierdzeniu nieprawidłowości finansowych w działalności partii politycznych.
Ponadto, partia zarzuciła naruszenie prawa do rzetelnego procesu sądowego z uwagi na przewlekłość toczącego się postępowania (art. 6 ust. 1 EKPC) oraz prawa własności (art. 1 Protokołu nr 1).

Trybunał rozpatrzył skargę partii jedynie w zakresie dotyczącym wydatków niezgodnych z prawem z lat 2008 i 2009. Ze względów formalnych ETPC uznał skargę za niedopuszczalną w zakresie, w jakim dotyczyła wydatków poniesionych w 2007 r., gdyż została wniesiona po upływie 6 miesięcy od daty wydania ostatecznej decyzji.

Przede wszystkim ETPC podkreślił, że sama kontrola finansów partii politycznej nie jest niezgodna z art. 11 EKPC, zwłaszcza gdy służy celom przejrzystości i odpowiedzialności oraz zapewnieniu zaufania publicznego w życiu politycznym. Jak podkreślił ETPC, państwa mają dość szeroki margines uznania w zakresie kontroli finansów partii oraz wyboru sankcji za niezgodne z prawem transakcje finansowe. Trybunał przyznał jednak, że konfiskaty majątku skarżącej partii wskutek stwierdzenia niezgodności z prawem wydatków poczynionych w 2008 i 2009 r. były na tyle znaczące, iż poważnie ograniczyły możliwości jej działania politycznego, zwłaszcza na szczeblu lokalnym. W tym kontekście ETPC zbadał, czy ingerencja w prawo stowarzyszania się była zgodna z prawem, proporcjonalna, niezbędna w społeczeństwie demokratycznym i służyła realizacji uzasadnionego prawnie celu.

Trybunał stwierdził, że nakazy konfiskaty majątku miały formalne podstawy w przepisach prawa krajowego, ale w odniesieniu do zakresu pojęcia wydatku „niezgodnego z prawem" przepisy te nie były wystarczająco precyzyjne. Trybunał zwrócił uwagę, że również orzecznictwo sądów tureckich nie jest w tym zakresie spójne. Brak jasności i precyzji co do kryteriów oceny zgodności z prawem potwierdziły decyzje Trybunału Konstytucyjnego wydane w ramach kontroli finansów skarżącej partii

politycznej. Taki stan rzeczy skutkował wieloznaczną i nieprzewidywalną wykładnią oraz stosowaniem przepisów krajowych ze szkodą dla skarżącej partii, w tym również w kontekście przyszłych wydatków i ich kwalifikacji w sposób pozwalający uniknąć sankcji. Ponadto ETPC zauważył, że długość postępowań kontrolnych wobec partii, które trwały odpowiednio 2 i 3 lata, także wpłynęła na pogłębienie stanu braku pewności prawnej.

Następnie ETPC zaznaczył, że szeroki zakres działalności partii politycznych we współczesnych społeczeństwach powoduje trudności w ustaleniu wyczerpujących kryteriów, które pozwoliłyby precyzyjnie zdefiniować czynności związane z realizacją celów i zadań partii politycznej oraz określić wydatki dotyczące faktycznej działalności politycznej. Wziąwszy pod uwagę szczególną rolę partii politycznych w państwach demokratycznych, Trybunał podkreślił, że przepisy prawne ograniczające prawo zrzeszania się, do których należy zaliczyć regulacje związane z kontrolowaniem finansów partii, muszą być sformułowane w sposób umożliwiający racjonalne określenie zakresu i sposobu ich wykładni i stosowania. W ocenie ETPC w rozpoznawanej sprawie warunki te nie zostały spełnione.

Trybunał stwierdził, że nakazy konfiskaty mienia partii nie mogą być uznane za „określone ustawą". Zarówno niejasność pojęcia wydatku „niezgodnego z prawem" i niespójność orzecznictwa sądowego, jak i poważna dolegliwość sankcji zastosowanych wobec skarżącej partii politycznej po stwierdzeniu nieprawidłowości w zakresie jej finansów przesądziły o uznaniu przez Trybunał, że Turcja naruszyła konwencyjny standard przewidywalności i jasności prawa. Doszło zatem – zdaniem ETPC – do naruszenia art. 11 EKPC.

Trybunał stwierdził, że w związku z powyższym rozstrzygnięciem nie ma potrzeby odrębnego rozpatrywania zarzutów naruszenia art. 6 ust. 1 EKPC oraz art. 1 Protokołu nr 1.